

Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9

Universitetet i Sørøst-Norge
v/ Nemnd for studentsaker
Postboks 4
3199 Borre

Bergen, 14.05.2024
Deres ref.: 21/16408
Vår ref.: 24/00721 (97/2022)

Unntatt offentligheten etter offl. § 13 første ledd, jf. fvl. § 13 første ledd

SAK N. 97/2022: VEDTAK FATTET AV FELLES KLAGENEMND I SAK OM ANNULLERING OG UTESTENGING PÅ GRUNN AV FUSK

Det vises til vedtak fattet av klagenemnda ved Universitetet i Sørøst-Norge, heretter USN, i sak 21/16408, som ble påklaget til Felles klagenemnd.

Saken er tidligere behandlet av Felles klagenemnd i møte 25.05.2022, der vedtaket i underinstansen ble stadfestet.

Bakgrunnen for den nye behandlingen er at Kunnskapsdepartementet i brev av 08.11.2023 har uttalt at enkelte vedtak i Felles klagenemnd (nemnda) gjort i perioden 01.04.2022 til 22.09.2023, er ugyldige på grunn av at tidligere leder for klagenemnda og to studentrepresentanter (et medlem og et varamedlem) i denne perioden var ugyldig oppnevnt, og at disse sakene må behandles på nytt. Dette gjelder vedtak, der nemnda ikke ville ha vært vedtaksfør uten at noen av de ugyldige oppnevnte medlemmene deltok, og saker der det var dissens i nemndas opprinnelige behandling og stemmen til noen av de ugyldige oppnevnte medlemmene var avgjørende for innholdet i vedtaket.

Felles klagenemnd ville ikke ha vært vedtaksfør under behandling av saken i møtet 25.05.2022, uten at leder var til stede, jf. § 3 i Forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universitet og høyskoler. Vedtaket er derfor ugyldig, og det må treffes nytt vedtak.

Felles klagenemnd har på denne bakgrunn besluttet å behandle klagerens sak 22/00582 (97/2022) på nytt med ny nemndssammensetning, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd

HK-dir – Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Postboks 1093, 5809 Bergen   post@hkdir.no

bokstav c. Klageren ble i brev 19.01.2024 informert om at Felles klagenemnd ville gjøre en fornyet behandling av klagesaken med ny nemndssammensetning våren 2024.

Felles klagenemnd med riktig sammensetning, behandlet saken under møte 15.03.2024. Tidligere vedtak fattet av Felles klagenemnd ble opphevet. Vedtak fattet av klagenemnda ved USN ble stadfestet.

FELLES KLAGENEMND BEMERKER

Felles klagenemnd er rett klageinstans i saker om annullering og utestenging, jf. forskrift nr. 1192 om Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler (uhl.) § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10.10.2005. Felles klagenemnd kan som klageinstans prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

Habilitet

Av de medlemmene i Felles klagenemnd som deltar i behandlingen av omgjøringsaken, deltok Fredrik Boksasp, Liv Sandvik og Frode Randal i den tidligere behandlingen av saken.

På grunn av den medieoppmerksomheten som har vært omkring Felles Klagenemnd sitt arbeid, har Felles Klagenemnd vurdert om disse medlemmers deltaking i den tidligere behandlingen av saken, er et særegent forhold som er egnet til å svekke medlemmenes upartiskhet, og derfor medfører at medlemmene er inhabile i behandlingen av omgjøringsaker, jf. fvl. § 6 annet ledd. Felles klagenemnd har avgjort habilitetsspørsmålet etter fvl. § 8, og har kommet til at klagenemndas medlemmer er habile i vurderingen av omgjøringsaken.

I vurderingen av habilitetsspørsmålet har klagenemnda vektlagt at det rettslige utgangspunktet er at tidligere deltakelse i behandlingen av en sak som tas opp til ny behandling av det samme organet, ikke fører til inhabilitet. Nemnda er et kollegialt organ der hvert medlem har ansvaret for å gjøre seg opp en selvstendig mening om sakene og det må kunne forutsettes at de også ved den nye behandlingen foretar en objektiv og saklig vurdering. Nemndsmedlemmene er utnevnt fordi de har den kompetanse og bakgrunn som kreves etter forskrift om felles klagenemnd § 2 annet ledd.

De forhold som har skapt medieoppmerksomhet og har ført til at saken må behandles på nytt, knytter seg ikke til noen av de nåværende medlemmene av Felles klagenemnd, men til at tidligere leder og to studentmedlemmer var oppnevnt i strid med forskriften.

Medlemmene har ingen egeninteresse i utfallet av saken. De aktuelle medlemmene vurderer ikke seg selv som inhabile i saken.

Kunnskapsdepartementet har i brev til Felles Klagenemnd datert 5. januar 2024, også gitt uttrykk for at departementet ser det som klart at deltaking i den tidligere behandlingen av et vedtak som er oppe til ny behandling, ikke fører til inhabilitet, med mindre det foreligger særlige forhold i den enkelte sak.

Det enkelte medlem har ansvaret for å vurdere om det foreligger særlige forhold som kan føre til inhabilitet. Ingen av de aktuelle medlemmene har gitt uttrykk for at det foreligger slike forhold.

Sakens bakgrunn

Klageren er [redacted]. Klageren startet i [redacted] på studieprogrammet [redacted] ved USN. Saken gjelder mistanke om fusk ved innlevering av en [redacted] høsten 2021.

I forbindelse med sensur ble det oppdaget tekstlikhet mellom klagerens innleverte eksamensbesvarelse og tekst fra en tidligere studentoppgave innlevert ved NTNU våren 2018. Sensor varslet om mistanke om fusk i e-post av 27.10.2021. I epost karakteriserte sensor fuskehandlingen som omfattende. Tekstanalyseverktøyet Ouriginal viste en tekstlikhet på 30 prosent mellom klagerens besvarelse og den tidligere innleverte studentoppgaven fra NTNU.

Klageren møtte til samtale i saken 15.11.2021 med representanter fra USN. Klageren forklarer at h[n] samarbeidet med tre gruppemedlemmer, og at de skulle levere [redacted] sammen. De andre studentene trakk seg to uker før [redacted] skulle innleveres, og klageren måtte skrive det som skulle ha vært gruppemedlemmenes bidrag av [redacted] på kort tid. H[n] fant frem til den tidligere studentoppgaven på nettet, og brukte oppgaven og oppsettet mye i sin egen besvarelse. Klageren anfører at oppgavene ser like ut, men at innholdet er forskjellig. Studentoppgaven ble oppgitt i litteraturlisten, og den ble ikke referert til i løpende tekst. Klageren anfører at h[n] ikke har deltatt på kurs om referering, da h[n] har vært opptatt med å jobbe.

Klageren sendte e-post til USN 17.11.2021 hvor h[n] anfører at h[n] brukte studentoppgaven fra NTNU som støtte, da h[n] skrev [redacted] og at h[n] refererte til oppgaven i kildehenvisningen.

Klagenemnda ved USN behandlet saken i møte 13.12.2021. Klagenemnda fant at klageren hadde fusket forsettlig under innleveringen av [redacted] og det ble lagt vekt på sensors beskrivelse av likhet mellom studentens [redacted] og studentoppgaven fra NTNU. På dette grunnlag fattet klagenemnda ved USN vedtak om annullering av eksamen og utestenging vår- og høstsemesteret 2022.

Klageren påklaget vedtaket 22.12.2021. Det ble i klagen vist til at de var fire medlemmer i gruppen og ikke tre. Klageren oppfatter det som urettferdig at h[n] utestenges fra universitetet. H[n] har fått seg arbeid i [redacted] og kommer til å miste arbeidet. Klageren spør om å få muligheten til å skrive en ny [redacted] og levere den inn i mai/august 2022. Videre anfører klageren at h[n] ikke har det så bra, h[n] går gjennom en [redacted] og h[n] opplever denne saken som belastende.

Klagenemnda ved USN behandlet saken i møte 17.01.2022, men fant ikke grunnlaget for omgjør vedtaket. Klagenemnda ved USN opprettholdt sitt tidligere vedtak. Saken ble oversendt til Felles klagenemnd for videre behandling.

Saken står for Felles klagenemnd slik den har gjort tidligere for underinstansen. Det vises til sakens dokumenter.

Rettslig grunnlag

Vilkårene for annullering på grunn av fusk følger av uhl. § 4-7 første ledd bokstav b. Vilkårene for utestenging gjelder tilsvarende, jf. § 4-8 tredje ledd.

I forarbeidene til lov om universiteter og høyskoler av 2005, fremgår det i merknadene til §§ 4-7 og 4-8 at bestemmelsene er en videreføring av §§ 42 og 54 i den gamle universitets- og høyskoleloven, og privathøyskoleloven §§ 10e og 10i, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) kap. 12. Dette innebærer at rettskilder til den tidligere loven fortsatt kan være relevante.

Bestemmelsen i uhl. § 4-7 første ledd bokstav b omfatter fusk på «eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs», jf. § 4-8 tredje ledd. Klagerens [REDACTED] er omfattet av bestemmelsene.

Videre må to kumulative vilkår være oppfylt. For det første må det rent objektivt foreligge fusk eller forsøk på fusk. For det andre må det foreligge subjektiv skyld. Studenten må ha handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, jf. uhl. § 4-8 tredje ledd og § 4-7 første ledd bokstav b.

Objektivt vilkår

Det første spørsmålet Felles klagenemnd skal ta stilling til er om forholdet objektivt sett er fusk.

Departementet har uttalt seg nærmere om meningsinnholdet i fuskebegrepet i Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) punkt 12.1.10 på side 54, hvor det blant annet heter:

Departementet legger til grunn at det er å anse som fusk når en student har ulovlige hjelpemidler tilgjengelige under en eksamen eller på andre måter handler i strid med eksamensreglementet eller regler om kildebruk.

Det følger av forskrift om studier og eksamen ved Universitet i Sørøst-Norge § 8- 8 (2) hva som skal anses som fusk:

«Som fusk eller forsøk på fusk regnes blant annet:

- c. plagiering av faglitteratur, internettsider og eget eller andres arbeid uten tilstrekkelig kildehenvisning

...»

Felles klagenemnd har funnet det bevist at forholdet objektivt sett er fusk. I vurderingen av det objektive vilkåret har Felles klagenemnd lagt avgjørende vekt på omfanget av tekstlikheten som er avdekket mellom klagerens [REDACTED] og den tidligere studentoppgaven fra NTNU, jf. Ouriginal-rapporten og redegjørelsen fra sensor 27.10.2021. Det er kun henvist til studentoppgaven avslutningsvis i litteraturlisten, og ikke i løpende tekst eller ved bruk av sitat. Nemnda viser til at klageren har benyttet de aktuelle kildene på en måte som ikke er forenlig med reglene om sitering og kildehenvisning. Manglende kildehenvisninger og siteringer medfører at det ikke er mulig for leseren å skille mellom hva klageren har skrevet og hva andre har skrevet.

Felles klagenemnd har merket seg anførselen om at klageren kun har brukt den tidligere studentoppgaven som inspirasjon for egen besvarelse. Nemnda vurderer at likhetene som er avdekket mellom klagerens [REDACTED] og den tidligere studentoppgaven ikke alene kan tilskrives dette, og viser til det som er beskrevet ovenfor om likhetens omfang og art. Nemnda finner at klageren har benyttet den tidligere studentoppgaven i mye større grad enn til inspirasjon, og på en måte som stiller krav til korrekte kildehenvisninger.

Felles klagenemnd har funnet at det objektive vilkåret for fusk er oppfylt, jf. forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) § 8-8 (2).

Subjektivt vilkår

Det neste spørsmålet Felles klagenemnd skal ta stilling til er om vilkåret forsett eller grov uaktsomhet (skyldkravet) er oppfylt.

Forsett foreligger i de tilfeller hvor en person har foretatt en bevisst handling. Dette innebærer at klageren må ha vært klar over den faktiske handlingen som medførte at det objektive fuskevilkåret er oppfylt.

Det er ikke krav om hensikt om fusk for å oppfylle kravet til forsettlig utført fuskehandling.

Kravet til forsett omfatter heller ikke kunnskap om hvorvidt handlingen er ulovlig eller ikke.

Felles klagenemnd finner det bevist at klageren har fusket forsettlig i forbindelse med innleveringen av [REDACTED]

I vurderingen av vilkåret om skyld legger nemnda vesentlig vekt på arten og omfanget av tekstlikheten som er avdekket mellom klagerens [REDACTED] og studentoppgaven fra NTNU. For nemnda fremstår en likhet av et slikt omfang som et klart objektive holdepunkt for at klageren bevisst har kopiert andres arbeid og utgitt det for å være sitt eget.

De subjektive og objektive vilkårene for fusk er oppfylt, og det skal fastsettes en reaksjon.

Reaksjon

I henhold til uhl. § 4-7 første ledd og § 4-8 tredje ledd er det hjemmel for annullering og utestenging fra institusjonen, samt tap av retten til å gå opp til eksamen ved andre institusjoner i inntil ett år.

Felles klagenemnd har funnet det bevist at klageren har fusket forsettlig i forbindelse med innlevering av [REDACTED]

Forsettlig fusk innebærer et grovt tillitsbrudd, og både allmennpreventive og individualpreventive hensyn tilsier at det må reageres strengt.

Etter retts- og forvaltningspraksis er den normale reaksjonen ved forsettlig fusk annullering og utestenging i to semestre uavhengig av størrelsen på den aktuelle eksamen, prøve eller kurs.

Klagenemnda ved USN har fattet vedtak om annullering av klagerens [REDACTED] og utestenging vår- og høstsemesteret 2022. Dette er i tråd med praksis.

Felles klagenemnd har merket seg klagerens anførsel vedrørende [REDACTED] og at h[un] opplever denne saken som belastende. Nemnda peker på at andre deler av regelverket tar høyde for at det kan oppstå vanskelige situasjoner i studentenes privatliv. De kan blant annet søke om ekstra tid, utsettelse av eksamen eller gjentak dersom de kommer i en vanskelig situasjon opp mot eksamen. Slike forhold kan etter nemndas syn ikke unnskyldte brudd på reglene om fusk.

Videre har nemnda merket seg klagerens anførsler om at h[un] har fått seg ny jobb og kommer til å miste denne dersom h[un] ikke får sine attester. Nemnda mener at forsinket inntreden i arbeidslivet er en påregnelig følge av fuskehandlingen.

Felles klagenemnd har merket seg at den samlede saksbehandlingstiden – ved underinstansen og til saken ble behandlet første gang av klageinstansen – er på til sammen 7 måneder. Nemnda vurderer at dette ikke har vært for lang saksbehandlingstid.

Felles klagenemnd har etablert en praksis for at lang samlet saksbehandlingstid før nemnda tar stilling til saken, kan føre til nedsatt reaksjon. Bakgrunnen for dette er at lang ventetid på å få en avklaring, kan utgjøre en ekstra belastning for klageren. Nemnda har på denne bakgrunn vurdert om det skal ha betydning for reaksjonsfastsettelsen at saken nå gjenopptas ca. 20 måneder etter at Felles klagenemnd behandlet saken første gang. Nemnda har kommet til at det ikke er grunnlag for nedsettelse av reaksjonen i tilfeller der en kommer til at nemndas første vedtak var innholdsmessig riktig. Klageren har da fått en avklaring ved det første vedtaket, og det forhold at saken senere gjenopptas på grunn av at Felles klagenemnd ikke var vedtaksfør ved første gangs behandling, utgjør etter nemndas vurdering ikke en slik tilleggsbelastning at det tas hensyn til ved reaksjonsfastsettelsen.

Felles klagenemnd har funnet at annullering av [REDACTED] og utestenging i to semestre er en riktig reaksjon i denne saken. Felles klagenemnd stadfester reaksjonen fastsatt av klagenemnda ved USN.

Vedtaket er etter ny behandling i samsvar med det Felles klagenemnd kom til i vedtak fattet 25.05.2022, men siden dette vedtaket er ugyldig på grunn av feil sammensetning av nemnda, opphever Felles klagenemnd dette vedtaket og treffer nytt vedtak, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c.

VEDTAK

Vilkårene i uhl. § 4-7 første ledd bokstav b og § 4-8 tredje ledd er oppfylt. Felles klagenemnd bestående av Ernst Nordtveit, Fredrik Boksasp, Liv Sandvik, Frode Randal, og Julie Marie Næss har fattet slikt enstemmig

v e d t a k:

1. Vedtak fattet av Felles klagenemnd 25.05.2022, oppheves.
2. Vedtak fattet av underinstansen i sak 97/2022 om annullering og utestenging i to semestre, stadfestes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Ernst Nordtveit
leder for Felles klagenemnd

Klagenemndas vedtak kan bringes inn for prøving ved tingretten. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger. Søksmålsfristen beregnes fra 22.05.2024. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet i første rettsinstans, herunder også honorar til saksøkers advokat etter offentlig salærsats, jf. uhl. § 4-11 og § 4-8 femte ledd.

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur.